

ความจำเป็นในการตรวจเลือกทหารกองเกินในส่วนของ กองทัพบก

หากสยามยังอยู่ยั้ง

เราก็เหมือนอยู่คง

หากสยามพินาศลง

เราก็เหมือนมอดม้วย

ยืนยง

ชีพด้วย

ไทยอยู่ ได้ฤา

หมดสิ้นสกุลไทยฯ

พระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6

ประเทศไทยตั้งแต่อดีตได้เผชิญภัยอันตรายมากมาย แต่ยังสามารถรักษาเอกราช ดำรงความเป็นชาติมาจนถึงทุกวันนี้ ก็เพราะว่ามีกองทัพที่เข้มแข็ง และมีพระมหากษัตริย์ที่ทรงพระปรีชาสามารถเป็นจอมทัพไทย ตลอดเวลาที่ผ่านมากองทัพไทยได้มีวิวัฒนาการอย่างต่อเนื่อง จนเป็นที่ยอมรับของนานาอารยประเทศ ซึ่งในอดีตกองทัพมีหน้าที่ป้องกันประเทศเป็นหลัก แต่ในปัจจุบันภารกิจของกองทัพได้เพิ่มตามภัยคุกคามที่เพิ่มขึ้น จึงทำให้ประเทศชาติยังจำเป็นต้องมีกองทัพ ด้วยเหตุนี้การพัฒนาตนเองของกองทัพจึงเป็นสิ่งสำคัญ เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก และภัยคุกคาม ซึ่งรัฐธรรมนูญของประเทศไทยทุกฉบับได้บัญญัติบทบาทหน้าที่ของทหารไว้

รัฐต้องพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์ เอกราช อธิปไตย บูรณภาพแห่งอาณาเขต และเขตที่ประเทศไทยมีสิทธิอธิปไตย เกียรติภูมิ และผลประโยชน์ของชาติ ความมั่นคงของรัฐ และความสงบเรียบร้อยของประชาชน เพื่อประโยชน์แห่งการนี้ รัฐต้องจัดให้มีการทหาร การทูต และการข่าวกรองที่มีประสิทธิภาพ กำลังทหารให้ใช้เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาประเทศด้วย¹

กองทัพไทยมีหน้าที่เตรียมกำลังกองทัพไทย การป้องกันราชอาณาจักร และดำเนินการเกี่ยวกับการใช้กำลังทหารตามอำนาจหน้าที่ของกระทรวงกลาโหม โดยมีผู้บัญชาการทหาร-สูงสุดเป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ²

กองทัพบกมีหน้าที่เตรียมกำลังกองทัพบก การป้องกันราชอาณาจักร และดำเนินการเกี่ยวกับการใช้กำลังทหารบกตามอำนาจหน้าที่ของกระทรวงกลาโหม โดยมีผู้บัญชาการทหารบกเป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ³

ถึงแม้ว่าแนวโน้มการขัดแย้งด้วยกำลังขนาดใหญ่กว่าระดับกรมในปัจจุบัน หรือในอนาคตอันใกล้คงยังไม่มี แต่อย่างไรก็ตามความขัดแย้งขนาดเล็ก หรือการสู้รบกันในส่วนต่างๆ เฉพาะพื้นที่ของโลกก็ยังคงมีอยู่ทั่วไป ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติได้ รวมถึงภัยคุกคามรูปแบบใหม่ เช่น ยาเสพติด, การหลบหนีเข้าเมืองฯ, การทำลายทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีภัยพิบัติต่างๆที่เกิดขึ้น ทั้งจากธรรมชาติ และฝีมือมนุษย์ ซึ่งมีแต่จะทวีความรุนแรงมากขึ้นทุกวัน โดยกองทัพได้เข้าไปแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างต่อเนื่องจนเป็นที่ประจักษ์ ประกอบด้วย การป้องกันประเทศ ด้วยการแก้ไขกรณีพิพาทระหว่างประเทศ เช่น กรณีพิพาทเรื่องเขตแดนกับประเทศกัมพูชา เป็นต้น, การรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ ด้วยการวางกำลังควบคุมให้ปลอดภัย เช่น การแก้ไขปัญหา 3 จขต. เป็นต้น, การรักษาผลประโยชน์ของชาติ ด้วยการจัดกำลังดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติทั้งทางบก และทางทะเล เป็นต้น, การช่วยเหลือประชาชน และพัฒนาประเทศ ด้วยการจัดกำลังช่วยเหลือผู้ประสบภัยต่างๆ ได้แก่ อุทกภัย, วาตภัย และการพัฒนาแหล่งน้ำในโครงการบริการจัดการน้ำ เป็นต้น และการสนับสนุนภารกิจของรัฐ ด้วยการปฏิบัติงานตามที่รัฐบาลมอบหมาย เช่น แก้ไขปัญหา ยาเสพติด และสิ่งผิดกฎหมาย เป็นต้น

นอกเหนือจากภารกิจที่กล่าวมาแล้ว จากการศึกษาพบว่ามีการกิจ หรือบทบาทอื่นๆ ที่ประชาชนให้การยอมรับ ประกอบด้วย บทบาทเป็นผู้ไกล่เกลี่ยขจัดความขัดแย้งภายในสังคมด้วยการ ยับยั้งความรุนแรง, ขจัดความขัดแย้งภายใน และภายนอกรัฐบาล, ทำบ้านเมืองให้มีความสุข บทบาทเป็นผู้พิทักษ์รักษาความสงบเรียบร้อยของประเทศด้วยการขจัดความขัดแย้งภายในสังคม, สร้างความปรองดอง และความเสมอภาคให้กับประชาชน และบทบาทเป็นผู้ปกครอง และบริหารประเทศด้วยหวังให้ เศรษฐกิจมั่นคง, บ้านเมืองเรียบร้อย, มีความสงบสุข และมีความโปร่งใส, ชัดเจน, ตรงไปตรงมา⁴

การพัฒนาเสริมสร้างกองทัพ เพื่อให้เกิดความพร้อมจึงเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง โดยเฉพาะด้านกำลังพล ซึ่งปัจจุบันโครงสร้างของกองทัพไทย ประกอบด้วย กองบัญชาการกองทัพไทย, กองทัพบก, กองทัพเรือ และกองทัพอากาศ โดยแต่ละเหล่าทัพจะมีโครงสร้างการจัดที่แตกต่างกัน ซึ่งในส่วนกองทัพบกกำลังพลจะประกอบด้วย ผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้น ซึ่งมีทั้ง นายทหารชั้นสัญญาบัตร, นายทหารชั้นประทวน และพลทหารกองประจำการ ซึ่งเป็นกำลังพลหลักของกองทัพบกนั่นเอง

สำหรับนายทหารชั้นสัญญาบัตร และชั้นประทวนนั้น ได้จากการสอบคัดเลือกตามความสมัครใจ แต่สำหรับพลทหารกองประจำการ ปัจจุบันกองทัพบกได้มาจากระบบ “การตรวจเลือกทหารกองเกิน” หรือที่คนทั่วไปเรียกว่า “การเกณฑ์ทหาร” นั้นเอง ซึ่งปัจจุบันได้เป็นประเด็นเห็นต่างในสังคมไทยว่า ควรยกเลิก “การเกณฑ์ทหาร” และใช้ “การสมัครใจ” แทนหรือไม่ ซึ่งจะมีส่วนเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ในประเด็นความมั่นคง และประเด็นการพัฒนา และเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ จึงได้ศึกษาในเรื่องสำคัญที่เกี่ยวข้อง 3 ประเด็น คือ สภาพปัจจุบันการตรวจเลือกทหารกองเกินในส่วนของกองทัพบกเป็นอย่างไร, การตรวจเลือกทหารกองเกินยังมีความจำเป็นต่อกองทัพบกหรือไม่ อย่างไร และแนวทางการตรวจเลือกทหารกองเกินในอนาคตควรเป็นอย่างไร

สภาพการเกณฑ์ทหารในปัจจุบันเป็นอย่างไร

ปัจจุบันการเกณฑ์ทหารนั้น มีหลากหลายวิธีแตกต่างกันไปตามบริบทของแต่ละพื้นที่ ซึ่งได้พิจารณาข้อมูลในหลายภูมิภาคของโลก ประกอบด้วย สหรัฐฯ, ยุโรป, เอเชีย, อาเซียน และประเทศไทย เพื่อศึกษาถึงปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่อการเกณฑ์ทหาร ตลอดจนวิธีการปฏิบัติในแต่ละพื้นที่

สถานการณ์การเกณฑ์ทหารในภูมิภาคต่างๆของโลก

เราเริ่มต้นที่ความหมายของคำว่า “การเกณฑ์ (อังกฤษ: conscription)” เป็นการรับสมัครบุคคลโดยบังคับในราชการบางอย่างของชาติซึ่งเป็นราชการทหารมากที่สุด การเกณฑ์มีมาแต่โบราณ และปัจจุบันยังคงอยู่ในบางประเทศโดยมีชื่อหลากหลาย ระบบการเกณฑ์ชายหนุ่มแทบทุกคน(near-universal)ทั่วประเทศสมัยใหม่ มีมาแต่การปฏิวัติฝรั่งเศสใน ค.ศ.1790 ซึ่งการเกณฑ์ทหารได้กลายเป็นพื้นฐานของกองทัพขนาดใหญ่ และทรงพลังภายหลังชาติยุโรปส่วนมากลอกระบบดังกล่าวในยามสงบ ฉะนั้นชายที่มีอายุตามกำหนดต้องรับราชการ 1–8 ปี ในกองประจำการแล้วจึงโอนไปกองเกิน⁵

เมื่อกันยายน 2560 สื่อเว็ลด์แอดลาสรระบุว่า ประเทศที่ยังคงมีการบังคับเกณฑ์ทหารอยู่มี 26 ประเทศ คือ อาร์เมเนีย, ออสเตรีย, อาร์เซอร์ไบจาน, เบอร์มวดา, บราซิล, ไชปรัส, เดนมาร์ก, สวีเดน, อียิปต์, ฟินแลนด์, กรีซ, อิหร่าน, อิสราเอล, คูเวต, เกาหลีเหนือ, เกาหลีใต้, เม็กซิโก, นอร์เวย์, รัสเซีย, สิงคโปร์, สวิตเซอร์แลนด์, จีน, ไทย, ตุรกี, ยูเครน และสหรัฐอเมริกาบอเอมิเรตส์ แต่แหล่งข่าวอื่นระบุว่ายังมีประเทศที่ยังเกณฑ์ทหารเหลืออยู่ร้อยละกว่าประเทศ และมีแนวโน้มจะเพิ่มขึ้นจากกระแสการนำการเกณฑ์ทหารกลับมาใช้⁶

การเกณฑ์ทหารในเกาหลีใต้ เมื่อกล่าวถึงระบบ“การเกณฑ์ทหาร”ในเกาหลีใต้แล้ว ต้องถือว่า“เข้มงวดยิ่ง”ที่กำหนดให้ชายทุกคนต้องเข้ารับการเกณฑ์แบบแทบจะไม่ให้ผ่อนผัน ยิ่งถ้า“หนีเกณฑ์”ด้วยแล้ว ยากที่จะรอดพ้นไปได้ ด้วยเหตุนี้เกาหลีใต้จึงมีตัวเลขของทหารเกณฑ์ จำนวนมากกว่า 600,000 นาย ประจำการตาม กรม, กอง และฐานทัพต่างๆ เหตุที่ทำให้เกาหลีใต้เข้มงวดเรื่องการเกณฑ์ทหาร ก็มาจากสถานการณ์การเผชิญหน้าทางทหารกับเกาหลีเหนือนั่นเอง ระยะเวลาการประจำการของทหารเกณฑ์ในเกาหลีใต้ แบ่งเป็น ทหารบก 21 เดือน, ทหารเรือ 23 เดือน และทหารอากาศ 24 เดือน นอกจากความเข้มงวดในเรื่องการเกณฑ์ทหารแล้ว การประจำการตาม กรม, กอง ของเหล่าทัพต่างๆ ก็งวดขึ้นอย่างยิ่งยวดเช่นกัน⁷

การเกณฑ์ทหารในสิงคโปร์ สิงคโปร์มองการเกณฑ์ทหารเป็นสิ่งจำเป็น รัฐบาลสิงคโปร์ยังไม่ยกเลิกกฎหมายการเกณฑ์ทหาร เพราะตระหนักว่าสถานการณ์โลกในยุคปัจจุบันไม่แน่นอน และสิงคโปร์เองไม่อาจพึ่งพิงประเทศอื่นในเรื่องนี้ได้ตลอดเวลา ทั้งนี้สิงคโปร์ได้ตรากฎหมายการเกณฑ์ทหารขึ้นเมื่อปี 2510 หรือ 2 ปี หลังจากแยกเอกราชจากมาเลเซีย โดยระบุให้ชายชาวสิงคโปร์ที่มีสภาพร่างกาย และจิตใจสมบูรณ์ทุกคนเข้ารับการเกณฑ์ทหารเป็นเวลา 2 ปี เมื่ออายุครบ 18 ปีบริบูรณ์⁸

ประเทศในยุโรป โดยเฉพาะกลุ่มประเทศซึ่งมีความเป็นประชาธิปไตยสูง และไม่มีนโยบายทำสงครามกับใคร แต่มีกฎหมายการเกณฑ์ทหารบังคับใช้ ถ้ามองย้อนไปในปี 1989 เมื่อกำแพงเบอร์ลินพังทลายลงพร้อมกับการสิ้นสุดของคอมมิวนิสต์ ส่งผลให้การเกณฑ์ทหารของประเทศต่างๆในยุโรปกลายเป็นสิ่งที่ล้าสมัย และไม่จำเป็นอีกต่อไป หลายประเทศในยุโรป เช่น ฝรั่งเศส, อิตาลี, เบลเยียม และเนเธอร์แลนด์ ต่างทยอยยกเลิกกฎหมายข้อบังคับการเกณฑ์ทหารตั้งแต่กลางทศวรรษที่ 1990 เรื่อยมา จนถึงสวีเดน และเยอรมนี ในปี 2010 และ 2011 ตามลำดับ แต่กลุ่มประเทศที่ได้ชื่อว่าก้าวหน้า, เป็นประชาธิปไตย และรักสงบ อย่าง นอร์เวย์, ฟินแลนด์, สวีเดน, สวิสเซอร์แลนด์, ออสเตรีย และเดนมาร์คกลับยังมีการเกณฑ์ทหารอยู่ ไม่ได้ยกเลิกเหมือนกับประเทศอื่นๆ โดยนอร์เวย์เลือกที่จะปรับลดขนาดกองทัพให้เล็กลง แต่ทันสมัยมากขึ้น ยิ่งไปกว่านั้น นอร์เวย์ยังสร้างประวัติศาสตร์ ด้วยการบังคับให้ผู้หญิงทุกคนที่วัยเข้าเกณฑ์ ต้องเข้ารับคัดเลือกเกณฑ์ทหารด้วยตั้งแต่ปี 2016 เป็นต้นมา โดยมีเหตุผลสำคัญมาจากปรัชญาความเท่าเทียมกันระหว่างเพศ เพราะเป็นที่ยอมรับกันในสังคมนอร์เวย์ว่า ชาย และหญิงต้องเท่าเทียมกันทั้งในทางกฎหมาย และทางปฏิบัติ ดังนั้นเมื่อรัฐบาลทำให้สิทธิของผู้หญิงเท่าเทียมกับผู้ชายอย่างเป็นทางการแล้ว ผู้หญิงจึงต้องมีทั้งสิทธิ และหน้าที่ในการปกป้องประเทศ

เช่นเดียวกับผู้ชาย อีกหนึ่งประเทศ คือ สวีเดนเป็นประเทศแรกสุดในยุโรปที่ปรับเปลี่ยนกฎหมายการเกณฑ์ทหาร ภายหลังจากที่รัสเซียส่งกองทัพบุกเข้าไปในยูเครนเมื่อปี 2014 เพื่อปลดปล่อยไครเมียให้เป็นอิสระ โดยสวีเดนได้ยกเลิกการเกณฑ์ทหารไปแล้วเมื่อปี 2010 เพราะมีจำนวนผู้สมัครเป็นทหารเพียงพอแล้ว แต่เนื่องจากความกังวลในภัยคุกคามจากรัสเซีย ทำให้สวีเดนต้องนำกฎหมายการเกณฑ์ทหารกลับมาใช้อีกครั้งเมื่อปี 2018 ที่สำคัญกฎหมายฉบับใหม่นี้กำหนดให้ผู้หญิงต้องเข้ารับเลือกเกณฑ์ทหารเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์ด้วย ซึ่งมีเหตุผลสำคัญเช่นเดียวกับนอร์เวย์ ประเทศต่อไป คือ สวิสเซอร์แลนด์ ประเทศที่ดำเนินนโยบายเป็นกลางอย่างเคร่งครัดมายาวนานโดยไม่แสวงหาความขัดแย้งใดๆ ได้เคยทำประชามติเกี่ยวกับการยกเลิกการเกณฑ์ทหารเมื่อกันยายน 2013 ผลประชาชนส่วนใหญ่ 73% สนับสนุนให้มีการเกณฑ์ทหารต่อไป และมีความเป็นไปได้ว่าสวิสเซอร์แลนด์อาจจะใช้แนวทางเดียวกับนอร์เวย์ และสวีเดน คือ ผู้หญิงต้องเข้าเกณฑ์ทหารเช่นเดียวกับผู้ชาย รวมถึงมีสิทธิสามารถสมัครเข้าเป็นทหารได้เช่นกัน ส่วนประเทศออสเตรียก็ได้จัดให้มีการลงประชามติเมื่อปี 2013 ผลปรากฏว่าเกือบ 60% สนับสนุนให้การเกณฑ์ทหารยังคงมีอยู่ต่อไป ซึ่งเท่ากับว่าชายหญิงทุกคนที่วัยถึงเกณฑ์ต้องเข้ารับการเกณฑ์ทหารเป็นเวลา 6 เดือน หรือต้องทำงานเพื่อสังคม เช่น การเป็นพนักงานดับเพลิง หรือดูแลคนชราเป็นเวลานาน 9 เดือน⁹

การเกณฑ์ทหารของสหรัฐฯ กองทัพสหรัฐฯ นับเป็นหนึ่งในกองทัพขนาดใหญ่ที่สุดของโลก โดยกำลังพลได้มาจากอาสาสมัครจำนวนมากซึ่งได้รับค่าตอบแทน แม้ในอดีตจะมีการเกณฑ์ทหารแต่ยกเลิกไปตั้งแต่ค.ศ. 1972 และในค.ศ. 2013 สหรัฐฯมีรายจ่ายเพื่อสนับสนุนกองทัพราว 554,200 ล้านดอลลาร์ฯ ต่อปี และจัดสรรงบประมาณราว 88,500 ล้านดอลลาร์ฯ เพื่อสนับสนุนปฏิบัติการการเผชิญเหตุพิ้นทะเล(Overseas Contingency Operation) เมื่อรวมกันแล้วสหรัฐฯ มีรายจ่ายทางทหารเป็นร้อยละ 39 ของรายจ่ายทางทหารโลก¹⁰

นายแมทธิว ซี. กัตแมนน์ แห่งมหาวิทยาลัยบราวน์ ได้ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับกองทัพสหรัฐฯ พบว่า แม้รัฐบาลสหรัฐฯ ได้เปลี่ยนจากการ“บังคับเกณฑ์ทหาร (draft)” มาเป็นระบบ“กองทัพอาสาสมัครล้วน (All Volunteer Force)”ตั้งแต่ปี 1973 เป็นต้นมา แต่ก็ไม่ได้หมายความว่าระบบ“อาสาสมัคร”จะทำให้ปัญหาหมดไปโดยสิ้นเชิง ในช่วงสงครามอิรักทหารหลายคนถูกบังคับให้ประจำการต่อ ทั้งที่หมดอายุสัญญาแล้ว และไม่ประสงค์จะอยู่ต่อ เมื่อต้องการร้องขอสถานะผู้คัดค้านด้วยมโนธรรมสำนึก(Conscientious Objector) เพื่อไม่ขอมีส่วนร่วมในกองทัพอีก ทหารที่ยื่นคำร้องเหล่านี้ก็มักจะโดนขัดขวางให้

กระบวนการล่าช้าออกไปมิเช่นนั้นก็ไม่ให้ได้รับอนุมัติ นอกจากนี้ยังมีกรณีที่ทหารผู้ยื่นคำร้องเหล่านี้โดนสั่งจำคุกด้วยข้อหาต่างๆด้วย การจะเป็นทหารหรือไม่ในสหรัฐฯจึงเป็นเรื่อง “สมัครใจ” ของคนรวย แต่เป็นเรื่อง “จำเป็น” ของคนจน ที่จริงแล้วควรตั้งคำถามด้วยว่า อาสาสมัครที่เข้าไปอยู่ใน “กองทัพอาสาสมัครล้วน” ของสหรัฐฯ สมัครใจที่จะเข้าไปอยู่ในกองทัพจริงหรือไม่ จากการสัมภาษณ์ระบุว่า คนชาว 2 ใน 5 คนเข้ามาเป็นทหารเพราะต้องการรับใช้ชาติ ขณะที่คนแอฟริกันอเมริกันกว่าครึ่งหนึ่งระบุว่า เข้ามาเป็นทหารเพราะต้องการ เข้ารับการศึกษา, สวัสดิการ และเงินเดือน ปัจจุบันสหรัฐฯ ไม่ได้ให้สวัสดิการทางด้านสาธารณสุข และการศึกษาฟรีแก่ประชาชนอย่างเสมอภาค นอกจากนี้ยังพบว่า ผู้รับสมัครทหารมักจะโกหก, ช่มชู้ และคุกคามประชาชนชายขอบ เพื่อให้มาสมัครทั้งด้วยวิธีการโทรศัพท์ และการเข้าไปหากลุ่มคนเหล่านี้ตามสถานที่นัดพบต่างๆ ควรตั้งข้อสังเกตด้วยว่า นอกจากนโยบายสวัสดิการของสหรัฐฯ จะอ่อนแอลง จนทำให้หลายคนต้องเป็นทหารด้วยความจำเป็นแล้ว กระทรวงกลาโหมของสหรัฐฯ เองยังต้องใช้งบประมาณมหาศาลไปกับการโฆษณาชวนเชื่อ เพื่อดึงดูดคนเข้ามาในกองทัพให้ครบยอดที่กำหนดไว้(16,000 ดอลลาร์ฯ ต่อคน หรือประมาณ 500,000 บาท ไม่รวมเงินเดือน และสวัสดิการอื่นๆ) แต่รัฐบาลกลับไม่ประสบความสำเร็จมากนักในการดึงคนเข้ามาประจำการในกองทัพ จึงต้องอาศัยวิธีการบีบให้คนต่างด้าว และลักลอบเข้าเมืองฯ มาเป็นทหารด้วย เพื่อหาคนไปต่อสู้ในสงครามต่างๆ ที่ตนเองก่อขึ้น ด้วยเหตุนี้จึงอาจกล่าวได้ว่า แม้จะไม่เปิดเผยอย่างเป็นทางการ แต่สหรัฐฯ ก็ยังมีการเกณฑ์ทหารภาคบังคับอยู่ในทางปฏิบัติ เพียงแต่ใช้วิธีการควบคุมที่แนบเนียนกว่าเท่านั้น ที่น่าสนใจ คือ ส.ส.ชาร์ลส์ แรนเกล เคยเสนอในปี 2006 ให้เอาระบบการเกณฑ์ทหารกลับมาใช้อีกครั้ง เพื่อสร้างความเท่าเทียมกันด้วย¹¹

การเกณฑ์ทหารในฝรั่งเศส ฝรั่งเศสได้ยกเลิกการเกณฑ์ทหารไปนานแล้ว และใช้วิธีรับทหารรับจ้างจากประเทศต่างๆ หรือที่เรียกว่า “กองทหารต่างด้าวฝรั่งเศส” (ฝรั่งเศส: Légion étrangère, อังกฤษ: French Foreign Legion) ซึ่งก่อตั้งขึ้นเมื่อ ค.ศ. 1831 สำหรับคนต่างด้าวที่สมัครใจรับราชการในกองทัพฝรั่งเศส โดยอยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของนายทหารฝรั่งเศส ต่อมาได้เปิดให้พลเมืองฝรั่งเศสสมัครเช่นกัน¹¹ และรัฐบาลได้มีความตั้งใจที่จะออกกฎหมายบังคับชายหญิงทุกคนที่วัยถึงเกณฑ์ ต้องเข้ารับการศึกษาตั้งแต่ 3-6 เดือน ตั้งแต่ปี 2019 เป็นต้นไป¹²

การเกณฑ์ทหารในอังกฤษ อังกฤษนั้นประสบปัญหาการขาดแคลนทหาร จึงได้อนุญาตให้ชาวต่างชาติ ซึ่งเป็นพลเมืองของเครือจักรภพที่ไม่เคยอาศัยอยู่ในประเทศอังกฤษ สามารถ

สมัครเข้ารับราชการในกองทัพอังกฤษได้(เดิมต้องอาศัยอยู่ในอังกฤษมากกว่า 5 ปี) ทำให้ประชาชนของประเทศในเครือจักรภพ ได้แก่ อินเดีย, ออสเตรเลีย, เคนยา, ฟิจิ และ ศรีลังกา ได้รับการพิจารณาให้เข้ารับราชการทหารได้ ซึ่งได้เปิดรับสมัครทหารชาย และ หญิงเข้าประจำการทั้ง 3 เหล่าทัพเมื่อต้นปี 2018 ที่ผ่านมา โดยสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน(NAO)องค์กรอิสระ ซึ่งคอยติดตามการทำงานของรัฐบาลชี้ว่า นี่คือการขาดแคลนขั้นเลวร้ายที่สุดนับจากปี 2010 ด้านการรายงานเรื่องกระบวนการคัดเลือกทหาร จัดทำโดยสมาชิกรัฐสภาผู้แทนราษฎร(ส.ส.)พรรคอนุรักษ์นิยมเมื่อกรกฎาคม 2017 ระบุว่าภารกิจกองทัพเผชิญกับการขาดแคลนกำลังคน มาจากตัวเลือกที่น้อยลงในกระบวนการสรรหาบุคลากรเข้าประจำการ รวมถึงปัญหาที่มาจากปัจจัยทางสังคมทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นอัตราการทำงานในประเทศที่สูงขึ้น และการมีประชากรสูงวัย ทำให้ประชากรที่อยู่ในวัยเป็นทหารได้น้อยลง¹³

ที่มาของทหารกองประจำการในสมาคมอาเซียน

การเกณฑ์ทหารในอาเซียนเป็นการเกณฑ์ผู้ชายที่เป็นพลเมืองของประเทศนั้น เข้ารับการฝึกทหาร ซึ่งบางประเทศที่อยู่ในภาวะสงคราม และต้องการกำลังพลจำนวนมากอาจจะต้องเกณฑ์ผู้หญิงเข้ารับการฝึกทหารเช่นกัน ส่วนประเทศที่ไม่มีการเกณฑ์ทหารจะใช้การรับสมัครพลเมืองมาเป็นทหารประจำการโดยวิธีการอาสาสมัคร¹⁴ การเกณฑ์ทหารในอาเซียนแบ่งเป็น 3 ประเภท¹⁵

ประเภทที่ 1 มีการเกณฑ์ทหาร จำนวน 5 ประเทศ ได้แก่ เวียดนาม ชายอายุ 18-25 ปี เข้ารับการเกณฑ์ทหารหรืออาสาสมัครเป็นทหาร การเกณฑ์ทหารปีละ 2 หน ทำหน้าที่ตามกำหนด 18 เดือนถึง 2 ปี ชายสามารถเข้ารับฝึกฝนในโรงเรียนทหารเมื่ออายุ 17 ปี (ค.ศ.2013), ไทย ชาย อายุ 18 ปีลงทะเบียนทหารกองเกินอายุ 21 ปี เข้ารับเกณฑ์ทหาร ต้องทำหน้าที่ตามกำหนด 2 ปี (ค.ศ.2012), สิงคโปร์ ชายอายุ 16 ปีครึ่ง อาสาสมัครเป็นทหารได้ อายุ 18-21 ปีเข้ารับเกณฑ์ทหาร ทำหน้าที่ตามกำหนด 2 ปี เป็นกองกำลังสำรองถึงอายุ 40-50 ปี (ค.ศ.2012), ลาว อายุ 18 ปี เข้ารับเกณฑ์ทหารหรืออาสาสมัครเป็นทหาร ทำหน้าที่ตามกำหนดอย่างต่ำ 18 เดือน (ค.ศ.2012), กัมพูชา อายุ 18 ปีเป็นอย่างต่ำ เข้ารับเกณฑ์ทหารและอาสาสมัครเป็นทหาร (ค.ศ.2012)¹⁶

ประเภทที่ 2 ไม่มีการเกณฑ์ทหาร จำนวน 4 ประเทศ ได้แก่ ฟิลิปปินส์ อายุ 17-23 ปี อาสาสมัครเป็นทหารได้ ผู้สมัครต้องเป็นชาย หรือหญิงชาวฟิลิปปินส์ที่มีหน่วยกิจชั่วโมงระดับวิทยาลัย 72 หน่วย, อินโดนีเซีย อายุ 18-45 ปี อาสาสมัครเป็นทหาร กับการเกณฑ์

ทหารแบบคัดสรรตามอำนาจได้ ทำหน้าที่ตามกำหนด 2 ปี โดยเป็นกองกำลังสำรองจนถึงอายุ 45 ปี สำหรับพลเมืองชาวอินโดนีเซียเท่านั้น(ค.ศ.2013), บรูไน อายุ 17 ปี อาสาสมัครเป็นทหารได้ ฝึกฝนระดับเริ่มต้นเป็นเวลา 43 สัปดาห์(ค.ศ.2013), มาเลเซีย อายุ 17 ปี 6 เดือน อาสาสมัครเป็นทหารได้(อายุอ่อนกว่านี้ต้องได้รับการยินยอมจากผู้ปกครอง)บังคับเกษียณอายุ 60 ปี ผู้หญิงทำหน้าที่ได้(ค.ศ.2013)¹⁷

ประเภทที่ 3 มีโอกาสเปลี่ยนแปลง คือ เมียนมา ชายอายุ 18-35 ปี และหญิงอายุ 18-27 ปี อาสาสมัครเป็นทหารได้ ต้องทำหน้าที่ 2 ปี (กฎหมายปี 2010 นำการเกณฑ์ทหารกลับมาแต่ยังไม่บังคับใช้)¹⁸

ความเป็นมาของการเกณฑ์ทหารในประเทศไทย

จากหลักฐานด้านเอกสารที่สมเด็จพระนเรศวรมหาราชทรงนิพนธ์ไว้ ในประชุมพงศาวดารภาคที่ 22 เรื่องตำนานการเกณฑ์ทหาร สามารถแบ่งเป็น 4 ยุคใหญ่ คือ ยุคก่อนกรุงสุโขทัย, ยุคกรุงสุโขทัย, ยุคกรุงศรีอยุธยา และยุคกรุงรัตนโกสินทร์ถึงปัจจุบัน โดยได้เริ่มมีการเปลี่ยนแปลงเด่นชัดในรัชกาลที่ 5 หลังจากทรงยกเลิกระบบไพร่ ได้ทรงตราพระราชบัญญัติลักษณะเกณฑ์ทหารขึ้นเมื่อ 19 สิงหาคม 2448 ถือได้ว่าเป็นบทกฎหมายที่เป็นลายลักษณ์อักษรฉบับแรก โดยการเกณฑ์ทหารเข้าประจำการกำหนดให้ชายไทยอายุ 21 ปีต้องรับการคัดเลือกเข้าเป็นทหาร เรียกว่า “ไล่ทหาร” ต่อมาในรัชกาลที่ 6 ได้ทรงตราพระราชบัญญัติลักษณะเกณฑ์ทหาร พ.ศ. 2460 ขึ้นมาใหม่ ซึ่งกำหนดอายุการลงบัญชีกองเกิน, อัตราการเรียกเกณฑ์เข้ารับราชการทหารกองประจำการ, การรับราชการในกองประจำการ และกองหนุนชั้นต่างๆ ตลอดจนพันราชการทหาร และตราพระราชบัญญัติลักษณะเกณฑ์ทหารเพิ่มเติม พ.ศ. 2466 ส่วนในรัชกาลที่ 7 ได้ทรงตราพระราชบัญญัติลักษณะเกณฑ์ทหาร พ.ศ. 2475 และในรัชกาลที่ 8 ได้ทรงตราพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. 2479 สำหรับรัชกาลที่ 9 นั้น ได้ทรงตราพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. 2497 และให้ยกเลิกพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. 2479¹⁹

ในพ.ศ.2530 การคัดเลือกทหารกองเกินกระทำ 2 ลักษณะพร้อมกัน คือ การคัดเลือกทหารกองเกินที่มีอายุ 21 ปีบริบูรณ์ ซึ่งเป็นการเกณฑ์ตามปกติทุกปี และการเปิดรับสมัครทหารกองเกินที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีบริบูรณ์ถึง 25 ปีบริบูรณ์(เว้นผู้มีอายุ 21 ปีบริบูรณ์ ซึ่งจะต้องเข้ารับการตรวจเลือกในปีนั้น) เข้าเป็นทหารกองประจำการอาสาสมัครรุ่นแรกใน

พฤศจิกายน 2530 มีผู้สมัครจำนวนมาก ทำให้ครั้งแรกได้ผู้ผ่านการคัดเลือกบรรจุเข้าประจำการในหน่วยตามยอดที่กองทัพบกต้องการ²⁰

ในพ.ศ.2531 เปิดรับสมัครทหารกองเกินที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีบริบูรณ์ถึง 25 ปีบริบูรณ์ในรุ่นที่ 2 และ 3 เพื่อบรรจุเข้ากองประจำการในพฤษภาคม และพฤศจิกายน 2531 ผลมียอดผู้สมัครน้อยลงตามลำดับ²¹

ในพ.ศ.2542 สมัยนายชวน หลีกภัย เป็นนายกรัฐมนตรี ได้ให้กองทัพบกทำโครงการทดลองแผนงานทหารกองประจำการอาสาสมัคร แต่เนื่องจากมีมาตรการการจูงน้อย ทำให้ไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร²²

ในพ.ศ.2547 กระทรวงกลาโหมได้เปิดโอกาสให้ทหารกองเกินที่มีอายุตั้งแต่ 18-20 ปีบริบูรณ์ และทหารกองเกินที่มีอายุ 22-25 ปีบริบูรณ์ซึ่งผ่านการตรวจเลือกมาแล้ว ที่มีความสนใจสามารถสมัครเป็นทหารได้ทันที²³

ในพ.ศ.2553 กระทรวงกลาโหมได้ยกเลิกการรับทหารกองเกินอายุ 18-20 ปีบริบูรณ์ และอายุ 22 - 25 ปีบริบูรณ์เข้าเป็นทหารกองประจำการโดยสมัครใจ เนื่องจากทหารกองเกินอายุ 21 ปีบริบูรณ์เข้ารับการตรวจเลือกในแต่ละปีมีจำนวนเพียงพอ²⁴

หน่วยบัญชาการรักษาดินแดนได้รายงานต่อสภากระทรวงกลาโหม ถึงเหตุผลที่ขอยกเลิกการคัดเลือกทหารกองเกิน อายุ 18-20 ปีบริบูรณ์ และ 22-25 ปีบริบูรณ์ คือ ทหารกองประจำการที่อายุน้อยกว่า 21 ปี มีวุฒิภาวะน้อย, ไม่เป็นธรรมต่อทหารกองเกินส่วนใหญ่ที่เข้ารับการตรวจเลือกในคราวเดียวกัน ซึ่งไม่สามารถเลือกเข้ารับราชการในผลัดที่ 1 ได้ (ผู้สมัครให้รับราชการผลัดที่1), ไม่สามารถดำเนินคดีต่อทหารกองเกินที่สมัครแล้วไม่มารายงานตัวได้, เป็นช่องทางเกิดการทุจริต, ยากต่อการควบคุมมิให้เกิดการปฏิบัติที่ไม่ถูกต้อง, เกิดความเสียหายต่อภาพลักษณ์กองทัพบก²⁵

ปัจจัยที่มีผลต่อการเกณฑ์ทหารของแต่ละประเทศ

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อแนวคิดในการเกณฑ์ทหาร ประกอบด้วย

ภัยคุกคาม ประเทศที่อยู่ในสถานะที่อาจเกิดสงครามตลอดเวลา จะให้ความสำคัญต่อการดำรงอยู่ของประเทศเป็นหลัก จึงต้องมีกองทัพที่เข้มแข็งสามารถต้านทานฝ่ายตรงข้ามได้ การเกณฑ์ทหารจึงสำคัญมาก เช่น เกาหลีใต้ และกลุ่มประเทศตะวันออกกลาง เป็นต้น

ความมั่นคง หลายประเทศแม้จะไม่อยู่ในสภาวะสงคราม แต่ตระหนักว่าความมั่นคงเป็นเรื่องสำคัญในลำดับต้น ก็จะทำให้ความสำคัญในการเกณฑ์ทหารมากกว่า เรื่องเสรีภาพ หรือเรื่องอื่นๆ เช่น กลุ่มประเทศยุโรปกลาง และตะวันออก เป็นต้น

ปรัชญา และความเชื่อ ในแต่ละประเทศมีความเชื่อที่แตกต่างกัน เช่น ความเชื่อในเรื่องเสรีภาพ, ความเท่าเทียมกัน เป็นต้น จึงมีแนวคิดในเรื่องการเกณฑ์ทหารที่ต่างกันไปด้วย

งบประมาณ ประเทศที่มีงบประมาณทางทหารสูง สามารถสร้างแรงจูงใจในการเข้ารับราชการทหาร และหากยึดแนวคิดเรื่องเสรีภาพด้วย ก็มีแนวโน้มที่จะไม่มีการเกณฑ์ทหาร เช่น สหรัฐฯ, อังกฤษ และฝรั่งเศส เป็นต้น

อุดมการณ์ ประเทศที่มีการปลุกฝังอุดมการณ์ความรักชาติ ความเป็นชาตินิยม มาอย่างต่อเนื่อง จนเป็นส่วนหนึ่งของจิตใจประชาชนแล้ว ก็อาจกำหนดให้ชาย หรือทั้งชาย และหญิงต้องเป็นทหารทุกคน เช่น เกาหลีเหนือ และสิงคโปร์ เป็นต้น

ประวัติศาสตร์ มีหลายประเทศที่ไม่รู้จักการเกณฑ์ทหาร เนื่องจากว่าในอดีตไม่เคยมีการเกณฑ์ทหารมาก่อน โดยกำลังทหารอาจได้มาด้วยวิธีอื่นๆ ที่แตกต่างออกไป จึงทำไม่มีแนวคิดเรื่องนี้

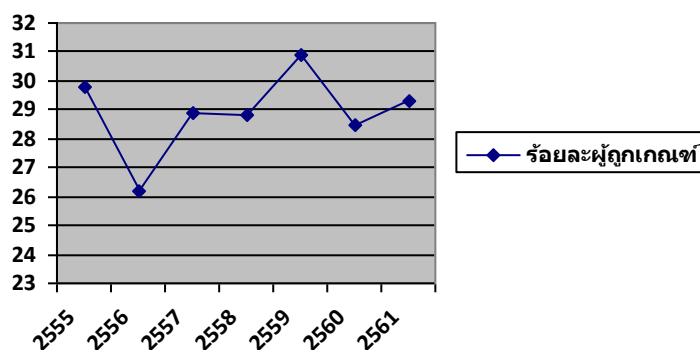
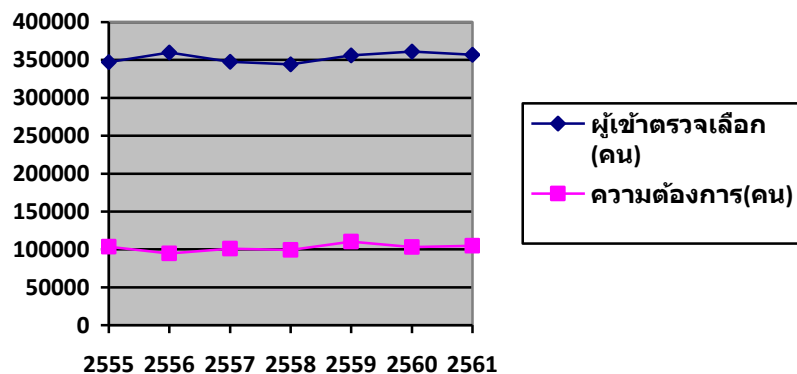
จะเห็นได้ว่าทุกปัจจัยที่กล่าวมาข้างต้นจะส่งผลต่อการแนวคิดและวิธีการในการเกณฑ์ทหารของแต่ละประเทศ เพียงแต่ว่าประเทศใดจะมีมุมมอง และให้ความสำคัญด้านใดมากกว่ากันเท่านั้น ซึ่งบางประเทศอาจมีครบทั้ง 6 ปัจจัยแต่สุดท้ายแล้วการตัดสินใจดำเนินการอย่างไร ก็อยู่ที่ลำดับของความสำเร็จในแต่ละปัจจัยนั่นเอง

สภาพปัจจุบันการตรวจเลือกทหารกองเกินในส่วนของกองทัพบกเป็นอย่างไร

การตรวจเลือกทหารกองเกินในปัจจุบันเป็นไปตามพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. 2497 กำหนดให้เฉพาะชายที่มีสัญชาติไทยตามกฎหมาย มีหน้าที่ต้องเข้ารับราชการทหารด้วยตนเองทุกคน โดยกำหนดขั้นตอนการรับราชการทหารไว้ตั้งแต่ การลงบัญชีทหารกองเกิน, การรับหมายเรียก, การตรวจเลือกคนเข้ากองประจำการ, การเรียกพล, การระดมพล และการปลด ชายไทยเริ่มเป็นทหารกองเกินนับแต่อายุครบ 18 ปีบริบูรณ์ และได้ลงบัญชีทหารกองเกินไว้ ทหารกองเกินอาจถูกเรียกไปรับการตรวจเลือกเพื่อเข้ากองประจำการได้เมื่ออายุครบ 21 ปีบริบูรณ์ ทหารกองเกินเมื่อเข้ารับราชการทหารกอง

ประจำการครบกำหนด หรือสำเร็จการฝึกวิชาทหารตามหลักสูตรที่กระทรวงกลาโหมกำหนด หรือมีอายุครบ 30 ปีบริบูรณ์ จะถูกปลดเป็นทหารกองหนุน เมื่อเวลาผ่านไปหรืออายุครบตามที่กำหนด ทหารกองหนุนก็จะถูกปลดพ้นราชการทหารต่อไป ในระหว่างที่เป็นทหารกองเกิน หรือทหารกองหนุนนั้นอาจถูกเรียกพลได้ตามที่กระทรวงกลาโหมเห็นสมควร และอาจถูกระดมพลได้หากมีพระราชกฤษฎีกา สำหรับบุคคลที่ถูกตรวจเลือกเข้ามาเพื่อเข้ารับราชการเป็นทหารกองประจำการ โดยปกติมีระยะเวลา 2 ปี แต่สำหรับผู้มีคุณสมบัติต่างๆ อาจมีระยะเวลาเข้ารับราชการกองประจำการน้อยกว่า 2 ปีได้²⁶

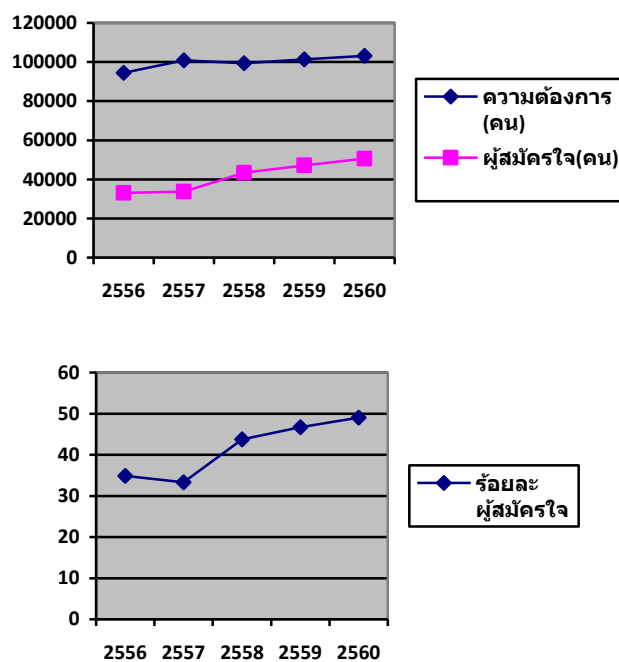
กองทัพบกโดยกองบัญชาการรักษาดินแดน จะทำการตรวจเลือกทหารกองเกินเป็นภาพรวมให้ทั้ง 3 เหล่าทัพ ด้วยการจัดคณะกรรมการตรวจเลือกทหารกองเกินออกดำเนินการห้วง 1-12 เมษายนของทุกปี เป็นการรับผู้สมัครใจ และการจับสลากแดงให้ได้ยอดตามความต้องการในวันเดียวกัน โดยมีข้อมูลความสัมพันธ์ระหว่างผู้รับการตรวจเลือกและความต้องการทหารกองประจำการปี 2555-2561 รายละเอียดตามแผนภูมิด้านล่าง²⁷

จากสถิติจำนวนผู้ที่ต้องเข้ารับการเกณฑ์ทหาร และความต้องการทหารเข้าประจำการในแต่ละปีจะมีจำนวนใกล้เคียงกัน คือ ผู้ต้องเข้ารับการเกณฑ์ทหาร เฉลี่ยปีละ 350,000 คน

และความต้องการทหารเข้ารับประจำการ เฉลี่ยปีละ 100,000 คน คิดเป็นอัตราประมาณ ร้อยละ 29 ต่อปี

สำหรับการสมัครเป็นทหารเกณฑ์ที่มีแนวโน้มสูงขึ้นทุกปี กระทรวงกลาโหมวิเคราะห์ว่า อาจเกิดจากความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อการเกณฑ์ทหารเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะในยุค รัฐบาล คสช. สามารถเปรียบเทียบสถิติต่อเนื่อง 5 ปี ตั้งแต่ ปี 2556-2560 รายละเอียด ตามแผนภูมิข้างล่าง²⁸

สำหรับความต้องการทหารเข้าประจำการในแต่ละปีจะมีจำนวนใกล้เคียงกัน คือ เฉลี่ยปีละ 100,000 คน แต่ผู้สมัครใจเข้าประจำการ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นต่อเนื่องจาก 33,017 คน หรือ ร้อยละ 34.9 ในปี 2556 จนถึง 50,580 คน หรือร้อยละ 49.0 ในปี 2560

กองทัพคำนวณความต้องการทหารกองประจำการในแต่ละปี จากยอดกำลังพลที่มีอยู่เดิม ซึ่งในแต่ละปีอาจจะไม่เท่ากัน ทำให้ยอดความต้องการไม่เท่ากันเช่นกัน แต่เฉลี่ยรวม 3 เหล่าทัพอยู่ที่ประมาณ 1 แสนคน สำหรับยอดตัวเลขที่ไม่เท่ากัน เพราะยอดปลดประจำการทหารแต่ละปีไม่เท่ากันนั่นเอง ส่วนงบประมาณนั้นจะได้ใกล้เคียงกันทุกปี โดยงบประมาณจะใช้ดูแลทหารตั้งแต่ เครื่องแต่งกายไปจนถึง เงินเดือน, เบี้ยเลี้ยง, และสวัสดิการ นอกจากนี้ยังให้การศึกษา โดยบังคับให้พลทหารกองประจำการต้องเรียน กศน. ซึ่งถ้าอยู่รับราชการครบ 2 ปี จะมีวุฒิการศึกษาเพิ่มขึ้นหนึ่งระดับ²⁹

ผู้วิจัยได้พิจารณาข้อมูลต่างๆแล้ว ถึงแม้แนวโน้มการสมัครใจจะมีมากขึ้นต่อเนื่องเกือบ 50% ของความต้องการในแต่ละปี แต่ก็ยังไม่เพียงพอต่อการตอบสนองภารกิจของ กองทัพ ซึ่งมีงานที่ต้องปฏิบัติจำนวนมาก ทำให้จำเป็นต้องมีตรวจเลือกทหารกองเกิน เพิ่มเติม ด้วยการจับสลากแดงให้ครบตามความต้องการทุกปี และผู้เขียนได้วิเคราะห์ ตัวเลข ด้วยการนำจำนวนความต้องการทหารกองประจำการ ลบออกด้วยจำนวนผู้สมัครใจ แล้วเอาผลที่ได้ไปเปรียบเทียบกับจำนวนผู้เข้ารับการตรวจเลือกทั้งหมด จะเห็นได้ว่า จำนวนผู้ที่จับสลากแดง(ถูกเกณฑ์)เฉลี่ยเพียงร้อยละ 17 ของชายไทยที่ต้องเข้าตรวจเลือก ในปีนั้นๆ เท่านั้น ซึ่งหมายความว่าจะมีแรงงานที่ต้องออกจากระบบเศรษฐกิจโดยไม่สมัครใจเฉลี่ยเพียง 58,000 คนต่อปี เมื่อเทียบกับ จำนวนผู้ที่อยู่ในกำลังแรงงานที่พร้อมทำงาน ของไทย 38.70 ล้านคน และผู้ว่างงาน 3.92 แสนคน(มิ.ย.62) แล้วยังถือว่าน้อยมาก³⁰

อนึ่งพอจะสรุปสภาพการตรวจเลือกทหารกองเกินของกองทัพบกในปัจจุบัน ว่ายังคง ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. 2497 อย่างเคร่งครัด จำนวน ความต้องการทหารกองเกินเข้าประจำการในแต่ละปียังคงที่ ซึ่งจะสอดคล้องกับภารกิจของ กองทัพที่ยังคงมีมากมาย แต่มีแนวโน้มที่ดีขึ้นเรื่อยๆ จากจำนวนผู้สมัครใจที่เพิ่มขึ้นทุกปี ถึงแม้ว่าจะไม่ครบตามความต้องการ ยังคงต้องมีการจับสลากแดงต่อไป แต่ก็แสดงให้เห็น ว่าประชาชนส่วนใหญ่ ยังคงให้ความสำคัญกับการรับใช้ชาติด้วยการเข้ารับการตรวจเลือก ทหารกองเกินอย่างต่อเนื่องต่อไป

การตรวจเลือกทหารกองเกินยังมีความจำเป็นต่อกองทัพบกหรือไม่ อย่างไร

จากการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการเกณฑ์ทหาร จะเห็นว่าประเทศไทยยังคงต้องรับมือกับ ภัยคุกคามทั้งรูปแบบเดิม เช่น การสู้รบตามแนวชายแดน และรูปแบบใหม่ เช่น ยาเสพติด และการก่อการร้าย เป็นต้น รวมถึงประเทศเพื่อนบ้านของเราได้มีการเสริมสร้างกองทัพ อย่างต่อเนื่อง ประเทศไทยจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมียกทัพที่ทัดเทียม เพื่อ ประกันความมั่นคงของชาติ จึงต้องมีการบรรจุทหารกองประจำการให้ครบตามความ ต้องการกองทัพ และเนื่องด้วยประเทศไทยยังมีข้อจำกัดด้านงบประมาณจึงไม่สามารถใช้ “ระบบสมัครใจอย่างเดียว” ได้

เพื่อให้ทราบถึงสภาพปัจจุบันของการตรวจเลือกทหารกองเกินของกองทัพบก ผู้วิจัยได้ทำ การวิเคราะห์สภาพการณ์ (SWOT) ในประเด็นดังกล่าว ประกอบด้วย

จุดแข็ง(strengths) กองทัพบกมีหน่วยงานที่รับผิดชอบเรื่องการตรวจเลือกทหารกองเกินโดยตรง ถือว่าเป็นจุดแข็งในระดับปานกลาง, กองทัพบกมีหน่วยทหารกระจายอยู่ทั่วประเทศ สามารถสนับสนุนการตรวจเลือกทหารกองเกินได้อย่างเพียงพอ และมีประสิทธิภาพ ถือว่าเป็นจุดแข็งระดับสูง, กองทัพบกมีเจ้าหน้าที่ซึ่งมีประสบการณ์ในการตรวจเลือกทหารกองเกิน ถือว่าเป็นจุดแข็งระดับต่ำ, กองทัพบกมีเจ้าหน้าที่สัสดีซึ่งรับผิดชอบเกี่ยวกับพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ.2497 ในระดับอำเภอ และระดับจังหวัดทุกจังหวัด ถือว่าเป็นจุดแข็งระดับปานกลาง, กองทัพบกมีการฝึกอบรม และปลูกฝังอุดมการณ์ทหาร, ความรักชาติ, ศาสนา และพระมหากษัตริย์ภายในหน่วยทหารทุกหน่วย ถือว่าเป็นจุดแข็งระดับต่ำ, กองทัพบกมีสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 5 อยู่ในความดูแล สามารถสนับสนุนงานด้านการประชาสัมพันธ์ และงานด้านอื่นๆ ได้ ถือว่าเป็นจุดแข็งระดับปานกลาง

จุดอ่อน(weakness) มีการตรวจพบการทุจริตในการตรวจเลือกทหารกองเกิน ถือว่าเป็นจุดอ่อนระดับปานกลาง, มีการลงโทษพลทหารกองประจำการโดยผิดระเบียบ จนได้รับบาดเจ็บหรือเสียชีวิต และมีการลิดรอนสิทธิฯ เช่น เบี้ยเลี้ยง และเงินเดือน เป็นต้น ถือว่าเป็นจุดอ่อนระดับสูง, กองทัพบกขาดแคลนงบประมาณ เพื่อเพิ่มแรงจูงใจในการสมัครเข้ารับราชการมากขึ้น ถือว่าเป็นจุดอ่อนระดับสูง, กองทัพบกขาดการประชาสัมพันธ์ที่มีประสิทธิภาพ ทั้งในเรื่องของพลทหารฯ และเรื่องอื่นๆที่จำเป็นต้องให้ประชาชนทราบ เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นต่อกองทัพบกแต่ ถือว่าเป็นจุดอ่อนระดับต่ำ

โอกาส(opportunity) ประเทศไทยมีพระมหากษัตริย์เป็นจอมทัพไทยมาตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน ซึ่งเป็นที่เคารพนับถือของปวงชนชาวไทย ถือว่าเป็นโอกาสระดับสูง, กองทัพบกได้ปฏิบัติช่วยเหลือประชาชน และร่วมในการพัฒนาประเทศมาอย่างต่อเนื่อง ทำให้ประชาชนส่วนใหญ่ให้ความเชื่อมั่นศรัทธา ถือว่าเป็นโอกาสระดับสูง, ที่ผ่านมากองทัพได้ออกมาแก้ปัญหาด้านการเมือง ได้นำความสงบสุขกลับมา และได้สนับสนุนงานของรัฐบาลในทุกๆด้าน ถือว่าเป็นโอกาสระดับสูง

อุปสรรค(threat) มีกลุ่มผู้เห็นต่างๆ ซึ่งต้องการให้ยกเลิกการเกณฑ์ทหาร ออกมาโจมตีตามสื่อ และสังคมโซเชียล ด้วยข้อมูลที่เป็นเท็จ หรือเกินความจริง ถือว่าเป็นอุปสรรคระดับต่ำ, ประเทศไทยมีพลังอำนาจแห่งชาติด้านเศรษฐกิจอยู่ในระดับปานกลาง ทำให้ขาดแคลนงบประมาณไม่สามารถจัดงบประมาณด้านการทหารให้เพียงพอได้ ถือว่าเป็นอุปสรรคระดับสูง

จากการวิเคราะห์จะเห็นว่า การตรวจเลือกทหารกองเกินของกองทัพบก อยู่ในสถานการณ์ที่มีจุดแข็ง และโอกาสเกิดขึ้นพร้อมกัน (สถานการณ์ที่พึงปรารถนา) สามารถใช้ กลยุทธ์เชิงรุก (Aggressive-Strategy) ได้

จากปัจจัยที่มีผลต่อแนวคิดการเกณฑ์ทหาร และผลวิเคราะห์สภาพการณ์ จะเห็นว่า กองทัพบกยังคงมีความจำเป็นต้องตรวจเลือกทหารกองเกินเพื่อเข้ารับราชการเป็นทหารกองประจำการต่อไป เนื่องจากจำนวนผู้สมัครใจไม่เพียงพอต่อความต้องการของกองทัพ และการตรวจเลือกทหารกองเกินของกองทัพบกยังสามารถดำเนินการต่อไปด้วยกลยุทธ์เชิงรุก แต่จะต้องมีการกำหนดวิธีการที่เหมาะสม

แนวทางการตรวจเลือกทหารกองเกินในอนาคตควรเป็นอย่างไร

ผู้เขียนมีความเห็นว่าหากจะใช้ระบบสมัครใจเพียงอย่างเดียว ประเทศไทยจะต้องมีการเตรียมความพร้อมในหลายๆ ด้าน โดยเฉพาะด้านงบประมาณ ตัวอย่างเช่น สหรัฐฯ ซึ่งจะต้องใช้งบประมาณเฉลี่ย 16,000 ดอลลาร์ต่อคน หรือประมาณ 512,000 บาทต่อคน (1ดอลลาร์เท่ากับ 32บาท) ไม่รวมเงินเดือน และสวัสดิการอื่น ๆ ซึ่งเมื่อนำมาเปรียบเทียบกับประเทศไทยแล้ว สหรัฐฯซึ่งค่าครองชีพสูงกว่าประเทศไทยประมาณ 52.69%³¹ จะทำให้ประเทศไทยต้องใช้งบประมาณเฉลี่ย 10,479 ดอลลาร์ต่อคน หรือประมาณ 335,328 บาทต่อคน ซึ่งกองทัพมีความต้องการเฉลี่ยปีละ 100,000 คน จะต้องใช้งบประมาณอย่างน้อย 33,532.8 ล้านบาท ไม่รวมเงินเดือน และสวัสดิการอื่นๆ เช่นกัน รวมถึงกองทัพจะต้องมีความเข้มแข็ง และทันสมัย หากใช้แนวของฝรั่งเศสโดยใช้ทหารรับจ้างจากต่างชาติ นอกจากงบประมาณที่สูงแล้ว ยังมีเรื่องความไว้วางใจ และความจงรักภักดีต่อสถาบันหลักของชาติอีกด้วย

ฉะนั้นแนวทางการตรวจเลือกทหารกองเกินของประเทศไทยในอนาคต ยังคงต้องใช้ในการตรวจเลือกทหารกองเกินแบบผสมทั้งระบบสมัครใจ และระบบเรียกเกณฑ์ เพื่อจับสลากแดง โดยระบบสมัครใจนั้นจะเห็นว่าหลายประเทศกำหนดไว้เมื่ออายุ 18 ปีบริบูรณ์ เนื่องจากว่ากฎหมายของประเทศเหล่านั้น กำหนดให้บรรลุนิติภาวะเมื่ออายุ 18 ปีบริบูรณ์ แต่กฎหมายไทยจะบรรลุนิติภาวะเมื่ออายุ 20 ปีบริบูรณ์³² และจากการศึกษาของมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด กับสถาบันประสาทแห่งมอนทรีออล พบว่าสมองของคนเราในส่วนของการใช้เหตุผลโดยตรง เพื่อการตัดสินใจ(prefrontal cortex) จะพัฒนาเต็มที่หลังอายุ 20 ปีไปแล้ว นั้นหมายความว่าคนที่อายุ 20 ปีขึ้นไปแล้ว จะรู้จักคิดอย่างมีเหตุผลซึ่งเป็นพื้นฐานของการพัฒนาไปสู่ความมีวุฒิภาวะนั่นเอง³³

ผู้วิจัยเห็นว่าวิธีปฏิบัติในการตรวจเลือกทหารกองเกินที่เหมาะสม คือ รับสมัครทหารกองเกินที่สมัครใจล่วงหน้า 1 ปี โดยจะต้องมีอายุ 19 ปีบริบูรณ์ในปีที่สมัคร เพื่อให้หน่วยบัญชาการรักษาดินแดนรวบรวมยอดทั้งหมด แล้วตัดออกจากยอดทหารกองเกินในแต่ละอำเภอ หลังจากนั้นคำนวณหายอดคนที่จะต้องจับสลากแดงในปีถัดไป แล้วเฉลี่ยยอดการจับสลากแดงไปยังอำเภอต่างๆ ตามสัดส่วนของทหารกองเกินที่เหลือในบัญชีหลังตัดยอดผู้สมัครใจแล้ว ซึ่งจะทำให้เกิดความยุติธรรมระหว่างพื้นที่มากขึ้น และให้ผู้สมัครใจมีสิทธิ์เลือกผลัดที่จะเข้ารับราชการได้ตั้งแต่วันที่ไปสมัคร สำหรับในส่วนที่ต้องเรียกเกณฑ์เพื่อจับสลากแดงก็ดำเนินการเช่นเดิม คือ ชายไทยที่อายุครบ 21 ปีบริบูรณ์ และมีความสมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและจิตใจ ซึ่งเมื่อทหารกองประจำการทั้งสองกลุ่มนี้มารวมกันก็จะมีวุฒิภาวะที่ใกล้เคียงกัน จะทำให้ง่ายต่อการฝึก และรับราชการต่อไปนั่นเอง แต่อย่างไรก็ตาม “ระบบสมัครใจอย่างแท้จริงเพียงอย่างเดียว” ก็ยังเป็นเป้าหมายหลักของการตรวจเลือกทหารกองเกินของกองทัพบกในอนาคต โดยสิ่งที่สนับสนุนให้กองทัพสามารถบรรลุเป้าหมายดังกล่าวได้ ประกอบด้วย การสร้างอุดมการณ์ชาตินิยมให้เกิดขึ้นในตัวเยาวชน และเพื่อให้การตัดสินใจในการสมัครใจเข้าเป็นทหารกองประจำการง่ายขึ้น จึงต้องมีการเพิ่มแรงจูงใจเพื่อเป็นแรงขับเคลื่อน

การปลูกฝังอุดมการณ์ถือว่าเป็นสิ่งแรกที่ต้องกระทำ โดยเฉพาะ “ความเป็นชาตินิยม” จะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องตั้งแต่วัยเยาว์ ความเป็นชาตินิยมสร้างได้ด้วยการปลูกฝังความเป็นพลเมืองดีของชาติ, ความรัก และความเสียสละเพื่อชาติ, ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ซึ่งการปลูกฝังชาตินิยมให้เกิดขึ้นในจิตสำนึกสามารถทำได้โดยปลูกฝังผ่านสถาบันครอบครัว ครอบครัวถือเป็นสถาบันแรกสุดในการอบรมปลูกฝังพฤติกรรมที่ดีให้แก่บุคคล โดยผ่านทาง การอบรมสั่งสอนของพ่อแม่ และญาติผู้ใหญ่ ซึ่งคนในครอบครัว โดยเฉพาะพ่อแม่สามารถปลูกฝังความเป็นชาตินิยมให้เกิดขึ้นกับตัวลูกได้ไม่ยาก เช่น การปลูกฝังให้ลูกรักวัฒนธรรมไทยด้วยการเล่าเรื่องหรือให้เด็กดูภาพเกี่ยวกับวัฒนธรรม, การปลูกฝังให้ลูกใกล้ชิดศาสนาด้วยการสอนให้ลูกเข้าใจหลักคำสอนของศาสนา, การปลูกฝังให้ลูกรักพระมหากษัตริย์ด้วยการกล่าวถึงพระมหากษัตริย์คุณที่พระองค์ทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจเพื่อประชาชน เป็นต้น

ปลูกฝังผ่านสถาบันการศึกษา โรงเรียนถือเป็นสถาบันสำคัญในการช่วยปลูกฝัง ชาตินิยมความรักชาติ ให้เกิดขึ้นกับคนไทย โดยการอบรมสั่งสอนของครูบาอาจารย์ผ่านทางหลักสูตรการเรียนการสอนในรายวิชาต่างๆ ด้วยการปลูกฝังให้เข้าใจ และจดจำถึงสัญลักษณ์ของความเป็นชาติ เช่น ร้องเพลงชาติได้ถูกต้อง และฝึกยืนตรงเคารพธงชาติ, ปลูกฝังให้บุคคลปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดี โดยยึดมั่นในการเป็นผู้มีจริยธรรมตามแนวทาง

ของประชาธิปไตย ได้แก่ มีความรัก และภาคภูมิใจในความเป็นชาติ มีจิตสำนึกที่ไม่ฝักใฝ่
ในระบอบใดที่มุ่งทำลายสถาบันหลักของชาติ³⁴

“ชาตินิยม” เป็นอุดมการณ์ที่ควรปลูกฝังให้กับคนไทย เพราะเป็นการย้ำเตือน และหล่อ
หลอมให้บุคคลเกิดความรัก ความภาคภูมิใจ และความหวงแหนในความเป็นชาติของเรา
เพื่อสร้างจิตสำนึกให้บุคคลในการมุ่งปฏิบัติให้ประเทศชาติมีความเจริญ และเกิดวิถีที่เป็น
ประชาธิปไตยในชาติอย่างแท้จริง³⁵

การสร้างแรงจูงใจนั้นมีทฤษฎีเกี่ยวข้องหลายทฤษฎี แต่ที่นำมาเป็นตัวอย่าง คือ ทฤษฎี
อี-อาร์-จี(ERG Theory) ของ Clayton Alderfer นักวิชาการแห่งมหาวิทยาลัย Yale ได้
พัฒนาทฤษฎีความต้องการดำรงอยู่ ความสัมพันธ์และความก้าวหน้า โดยสรุปว่าความ
ต้องการของมนุษย์สามารถแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม³⁶ ได้แก่

ความต้องการดำรงอยู่ (Existence Needs) เป็นความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ใน
การที่จะดำรงชีพ เช่น อาหาร น้ำ อากาศ และที่อยู่อาศัย เป็นต้น³⁷ ซึ่งการสร้างแรงจูงใจ
เพื่อตอบสนองความต้องการนี้ ด้วยการจัดให้มีปัจจัยสี่ที่ดี และมีสวัสดิการที่เพียงพอ เช่น
เบี้ยเลี้ยง เงินเดือน การศึกษา และการรักษาพยาบาล เป็นต้น

ความต้องการความสัมพันธ์ (Relatedness Needs) เป็นความต้องการที่จะมีปฏิสัมพันธ์
กับบุคคลอื่นในสังคม เช่น ความรัก และการยอมรับนับถือจากบุคคลอื่น เป็นต้น³⁸ ซึ่งการ
สร้างแรงจูงใจในเพื่อตอบสนองความต้องการนี้ ด้วยการสร้างความสัมพันธ์ภายในหน่วย
ทหารในลักษณะเครือญาติ ให้เกียรติซึ่งกันและกัน และทำให้คนทั่วไปเห็นว่าการสมัคร
เป็นทหารเป็นการเสียสละเพื่อประเทศชาติอย่างแท้จริง เป็นต้น

ความต้องการเจริญเติบโต (Growth Needs) เป็นความต้องการของบุคคลที่จะก้าวหน้า
และพัฒนาตนเอง³⁹ ซึ่งการสร้างแรงจูงใจเพื่อตอบสนองความต้องการนี้ ด้วยการให้
โอกาสพิเศษสำหรับผู้ที่มีสมัครเป็นพลทหารในการเข้ารับราชการเป็นนายสิบ หรือ ในการ
สมัครงานในอาชีพอื่นๆ ต่อไป เป็นต้น

บทสรุป

การได้มาซึ่งทหารกองประจำการของแต่ละประเทศ ล้วนแตกต่างกันไปตามปัจจัย และ
ความจำเป็นของประเทศนั้นๆ บ้างก็ใช้ระบบการบังคับ คือ ชายหรือทั้งชาย และ
หญิงที่มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกาย และจิตใจ เมื่อถึงเกณฑ์ต้องเข้ารับราชการเพื่อรับใช้ชาติ
ทุกคน หรือบางประเทศก็ใช้ระบบผสม คือ ใช้ทั้งระบบสมัครใจ และระบบตรวจเลือก
เพื่อให้จำนวนทหารกองประจำการครบตามต้องการ หรืออาจใช้ระบบสมัครใจเพียงอย่าง

เดียว เนื่องจากมีสิ่งจูงใจที่สูงเพียงพอให้มีผู้สมัครเข้าเป็นทหารกองประจำการครบตาม
ต้องการ สำหรับประเทศไทยโดยกองทัพบกซึ่งรับผิดชอบในการตรวจเลือกทหารกองเกิน
หรือ “การเกณฑ์ทหาร”ทุกปี ก็คงยังต้องใช้ระบบผสมระหว่างระบบสมัครใจ และระบบ
ตรวจเลือกด้วยการจับสลากแดงไปก่อน เนื่องจากยอดผู้สมัครใจในแต่ละปียังไม่เพียงพอ
ต่อความต้องการ แต่จากจำนวนผู้สมัครใจที่มีแนวโน้มสูงขึ้น และการวิเคราะห์
สภาพการณ์ (SWOT) ทำให้เห็นว่าเราสามารถใช้กลยุทธ์เชิงรุกได้ ฉะนั้นสิ่งที่จะต้องทำ
ควบคู่ไปกับการตรวจเลือกทหารกองเกิน เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายในอนาคต คือ
“การสมัครใจอย่างแท้จริงเพียงอย่างเดียว” คือ การปลูกฝังอุดมการณ์ และการเพิ่ม
แรงจูงใจในการสมัครเข้าเป็นทหารกองประจำการ รวมถึงการปรับปรุงพระราชบัญญัติรับ
ราชการทหาร พ.ศ. 2497 ในทันสมัยสามารถบังคับใช้ได้จริง โดยการปลูกฝังอุดมการณ์
ถือว่าเป็นประเด็นหลักจะต้องเป็นวาระแห่งชาติ ซึ่งอาจจะต้องใช้เวลายาวนานแต่ก็ต้อง
ทำโดยต้องเริ่มตั้งแต่บัดนี้ ส่วนการสร้างแรงจูงใจนั้นถือเป็นประเด็นสนับสนุน ก็ค่อยๆ
ดำเนินการตามขีดความสามารถ และพลังอำนาจแห่งชาติต่อไป และเพื่อให้เกิดความเสมอ
ภาคเท่าเทียมกัน ควรมีมาตรการในการรับใช้ชาติในรูปแบบอื่นๆ สำหรับผู้ที่ไม่ได้สมัครใจ
รับใช้ชาติด้วยการเป็นทหารด้วย

เอกสารอ้างอิง

- ¹รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560, มาตรา 52,ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 134 ตอนที่ 40 ก (6 เมษายน 2560): 14
- ²พระราชบัญญัติจัดระเบียบข้าราชการกลาโหม พ.ศ.2551, มาตรา 15 ,ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 125 ตอนที่ 26 ก (1 กุมภาพันธ์ 2551): 40
- ³พระราชบัญญัติจัดระเบียบข้าราชการกลาโหม พ.ศ. 2551, มาตรา19 ,ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 125 ตอนที่ 26 ก (1 กุมภาพันธ์ 2551): 40
- ⁴บุศรา นิยมเวช ,อาจารย์.การยอมรับบทบาทของทหารในการเมืองไทยของประชาชนในพื้นที่กรุงเทพมหานคร และปริมณฑล:กรณีศึกษาการรัฐประหาร 22 พฤษภาคม 2557[เอกสารวิจัยส่วนบุคคล]บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- ⁵การเกณฑ์ทหาร บทความจาก วิกีพีเดีย สารานุกรมเสรี [เข้าถึงเมื่อ 19 เมษายน 2562] เข้าถึงได้จาก<https://th.wikipedia.org/wiki/>
- ⁶ดูเกณฑ์ทหารรอบโลก สถิติ คำถามเรื่องความจำเป็นและทางเลือก: ประชาไท [เข้าถึงเมื่อ 19 เมษายน 2562] เข้าถึงได้จาก<https://prachatai.com/journal/2018/04/76224>
- ⁷เกณฑ์ทหารโสมขาวถึงคราวยกเครื่อง? สยามรัฐออนไลน์ 22 กุมภาพันธ์ 2562 0600 [เข้าถึงเมื่อ 19 เมษายน 2562] เข้าถึงได้จาก<https://siamrath.co.th/n/66458>
- ⁸สิงคโปร์มองการเกณฑ์ทหารเป็นสิ่งจำเป็น เติลินิวส์ [เข้าถึงเมื่อ 19 เมษายน 2562]เข้าถึงจาก<https://www.dailynews.co.th/foreign/554209>
- ⁹มา ดูความสำคัญของการเกณฑ์ทหารในต่างประเทศกันบ้าง เข้าถึงจาก <https://youtu.be/q6EGc6ohf18>
- ¹⁰กองทัพสหรัฐ วิกีพีเดีย สารานุกรมเสรี [เข้าถึงเมื่อ 19 เมษายน 2562]เข้าถึงจาก <https://th.wikipedia.org/wiki/>
- ¹¹แก้ปัญหาเกณฑ์ทหารไทยยังไงดี: โมเดล ‘สมัครใจ’ แบบสหรัฐอเมริกา (?) The Momentum [เข้าถึงเมื่อ 19 เมษายน 2562] เข้าถึงจาก<https://themomentum.co/>
- ¹²กองทัพต่างดาวฝรั่งเศส วิกีพีเดีย สารานุกรมเสรี [เข้าถึงเมื่อ 19 เมษายน 2562]เข้าถึงจาก<https://th.wikipedia.org/wiki/>
- ¹³อังกฤษขาดแคลนทหาร “ปลดล็อก” ให้พลเมืองเครือจักรภพเข้าประจำการในกองทัพได้ :BBC NEWS /ไทย วันที่ 5 พฤศจิกายน 2018 [เข้าถึงเมื่อวันที่ 20 เมษายน 2562] เข้าถึงจาก<https://bbc.com>

¹⁴ การเกณฑ์ทหารในอาเซียน: Bangkok ASEAN Cooperation Center/17 ธันวาคม 2015

¹⁵ การเกณฑ์ทหารในอาเซียน: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/fields/2024.html>

¹⁶ เรื่องเดียวกัน.

¹⁷ เรื่องเดียวกัน.

¹⁸ เรื่องเดียวกัน.

¹⁹ เอกสารวิจัยส่วนบุคคล เรื่อง การตัดสินใจของทหารกองเกินร้องขอเข้ารับราชการเป็นทหารกองประจำการในพื้นที่กองทัพภาคที่ 3 พันเอก อภิเชษฐ ชุ่มวารี วทบ.:30 กันยายน 2560

²⁰ เรื่องเดียวกัน.

²¹ เรื่องเดียวกัน.

²² เรื่องเดียวกัน.

²³ เรื่องเดียวกัน.

²⁴ เรื่องเดียวกัน.

²⁵ คำชี้แจงของกองบัญชาการรักษาดินแดนต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ในการประชุมสภากลาโหม ปี 2543

²⁶ เอกสารวิจัยส่วนบุคคล เรื่อง การตัดสินใจของทหารกองเกินร้องขอเข้ารับราชการเป็นทหารกองประจำการในพื้นที่กองทัพภาคที่ 3 พันเอก อภิเชษฐ ชุ่มวารี วทบ.:30 กันยายน 2560

²⁷ ไร่ใช้ชาติในนามของ “ทหารเกณฑ์”: <https://thematter.co>

²⁸ สสำรวจมุมมอง จำเป็นไหมที่ชายไทยยังต้องเกณฑ์ทหารหลังยอดสมัครทหารเกณฑ์เพิ่มขึ้น 5 ปี ต่อเนื่อง: THE STANDARD /THAILAND [เข้าถึงเมื่อ 23 เมษายน 2562] เข้าถึงจาก <https://thestandard.co>

²⁹ เรื่องเดียวกัน.

³⁰ สรุปผลการสำรวจภาวะการทำงานของประชากร (เดือนมิถุนายน พ.ศ.2559)สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

³¹ ค่าครองชีพสำหรับไปศึกษาต่อหรือใช้ชีวิตที่ประเทศสหรัฐอเมริกา 15 ธันวาคม 60 [เข้าถึงเมื่อ 31 พฤษภาคม 2562] เข้าถึงจาก <http://WWW.Sienglishbkk.com>study-guide>

^{3/} นิติภาวะ-วิกิพีเดีย [เข้าถึงเมื่อ 3 มิถุนายน 2562] <https://th.m.wikipedia.org>

³³วุฒิภาวะวันที่:2005-01-21[เข้าถึงเมื่อ 3มิถุนายน2562] เข้าถึงจาก
<https://www.nationejobs.com>

³⁴“ชาตินิยม” อุดมการณ์ที่ควรปลูกฝังให้กับคนไทย/ดร.แพง ชินพงศ์ เผยแพร่ 18 พ.ย.
2556 โดย:MGR Online

³⁵เรื่องเดียวกัน

³⁶นันทนา จงดี .แรงจูงใจตามทฤษฎี ERG และความผูกพันองค์กรของพนักงานที่มีอิทธิพล
ต่อผลการปฏิบัติงาน :กรณีศึกษา บริษัทผลิตรถเด็กเล่นแห่งหนึ่งในจังหวัดปทุมธานี[การ
ค้นคว้าอิสระ]คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ปีการศึกษา
2560

³⁷เรื่องเดียวกัน.

³⁸เรื่องเดียวกัน.

³⁹เรื่องเดียวกัน.